

МАЛАСЕЗІОЗНИЙ ДЕРМАТИТ СОБАК (ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ)

Завелицька І.О., здобувач вищої освіти ОП «Ветеринарна медицина»

Наукові керівники – **Грінченко Д.М.**, к. вет. наук, доцент, **Северин Р.В.**, к. вет. наук, доцент
Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна

Актуальність проблеми. Проблема поширення маласезіозного дерматиту собак є досить актуальною. В останні роки ветеринарні спеціалісти значну увагу приділяють захворюванням, які викликаються грибами роду *Malassezia*, раніше відомого як *Pityosporum*. Були виявлені та описані патогенні властивості у деяких видів грибів, які раніше вважались сапрофітними. Представники роду *Malassezia* можуть бути присутніми на шкірі здорових тварин у нормі, але при зниженні природної резистентності вони починають інтенсивно розмножуватися, що призводить до розвитку маласезіозного дерматиту. Нині рід *Malassezia* нараховує близько 30 видів, деякі із них, ще мало вивчені. Такі види маласезій, як *M. pachydermatis*, *M. furfur* та *M. globosa* та тощо, можуть викликати гіперпігментацію шкіри вентральних частин тіла та спини. Окремі види, наприклад *M. pachydermatis*, який має 4 серологічних варіанти, можуть викликати зовнішні отити. Захворювання, які викликаються маласезіями слід розглядати як опортуністичні інфекції [1, 2, 3, 4].

Метою роботи було визначення факторів поширення збудників та особливостей клінічного перебігу маласезіозного дерматиту.

Матеріали та методи досліджень. Проведення аналізу наукових публікацій за 2019 – 2023 рр., щодо поширення збудників та клінічного прояву маласезіозного дерматиту собак.

Результати дослідження. Серед науковців, згідно літературного пошуку, немає спільної думки щодо патогенності збудників. Одні вважають, що *M. pachydermatis* це сапрофітний грибок, інші – вказують на наявність патогенних видів, треті – що збудник є умовно-патогенним.

Jacques Guillot та Ross Bond виділяють фактори, які призводять до того, що коменсальний *M. pachydermatis* стає патогенним. До цих факторів відносять підвищену вологість, наявність на шкірі складок, зміна рівня рН шкіри. Особливу увагу загострюють, на тому, що найчастіше виникнення маласезіозного дерматиту пов'язане з попередньою терапією антибіотиками та тривалою терапією кортикостероїдами. Вологість має важливе значення, оскільки дріжджі роду *Malassezia* частіше зустрічаються у вушних каналах та складках шкіри, а поширеність їх збільшується у вологому кліматі [7]. Дріжджі роду *Malassezia* можуть уражувати не тільки шкіру, а й слизові оболонки [5].

Поширеність зовнішнього отиту серед собак становить близько 15% та до 60% цих випадків дійсно викликаються *M. pachydermatis*. Основними місцями уражень також є навколоротова область та міжпальцева шкіра, в меншій кількості на шкірі пахвової западини та спини [6].

На прояв маласезіозного дерматиту можуть впливати різні фактори, включаючи вплив навколишнього середовища, співжиття з іншими домашніми тваринами та стан самої шкіри. Розмноження дріжджів на шкірі собак підвищується за рахунок сприятливих умов довкілля (тепло, вологість), або зниження природної резистентності тварин [2].

Основною клінічною ознакою маласезіозного дерматиту є сильний свербіж, який супроводжується неприємним запахом ураженої частини шкіри. Найбільш поширеними проявами маласезіозного дерматиту є: регіонарна або генералізована алопеція з еритемою, луската, воскова або жирна себорея, корки або папуло-коркові ураження, що нагадують поверхневу стафілококову інфекцію, ліхеніфікація та гіперпігментація, пароніхія з темно-коричневою зміною кольору нігтьового ложа; гіпотрихоз країв губ та утворення кірок. [8].

Відмічається порідна схильність собак до маласезіозного дерматиту. Такі породи собак, як американські кокер-спанієлі, ши-тцу, англійські сеттери, вест-хайленд-уайт-тер'єри,

бассет-хаунди, мініатюрні пуделі, боксери, австралійські та шовковисті тер'єри, кавалер-кінг-чарльз-спаніелі, такси та німці - піддаються більш високому ризику зараження через генетичну схильність до захворювання [6].

Schlemmer K. B., у співавторстві, до факторів, які провокують виникнення захворювання відносить ендокринні захворювання, порушення зроговіння шкіри, генетичну схильність, імунологічні дисфункції, гіперчутливість та бактеріальне забруднення стафілококами. Ендокринні захворювання, такі як гіпотиреоз, первинний та ятрогенний гіперадренкортицизм та цукровий діабет, можуть сприяти збільшенню доступності поживних речовин як факторів росту для дріжджів. Це може бути пов'язано із змінами концентрації жирних кислот у шкірі, аномальним ліпогенезом кератиноцитів та змінами функції сальних залоз [9].

Висновки. 1. Маласезіозний дерматит собак є досить актуальною проблемою в Україні та у всьому світі. Так, в наукових публікаціях є інформація, щодо частого виявлення збудників родини *Malassezia*, при ураженнях шкіри собак.

2. Сприяє швидкому розмноженню грибків роду *Malassezia* - порушення шкірного гомеостазу. До основних факторів, які провокують розвиток маласезіозного дерматиту відносять зміну рН, підвищену вологість шкіри, незадовільний догляд, зниження природної резистентності організму собак, супутні захворювання та ускладнення.

3. Найбільш частими проявами маласезіозного дерматиту є розвиток зовнішніх отитів, сильний свербіж шкіри, гіперпігментація вентральних частин тіла та спині.

Перспективи подальших досліджень. В іноземних публікаціях ми звернули увагу, що одним із факторів, який провокує виникнення маласезіозного дерматиту є зниження природної резистентності, тому у майбутніх дослідженнях плануємо дослідити стан імунокомпетентної системи собак хворих на маласезіозний дерматит.

Бібліографічний список:

1. Архипенко А.Ю., Ушкалов В.О. (2021) Дріжджові гриби роду *Malassezia* за дерматологічних захворювань у тварин. Науковий вісник ветеринарної медицини, 2021. № 1. С. 50 – 57. Режим доступу: https://nvvm.btsau.edu.ua/sites/default/files/visnyky/vet/arkhypenko_1_2021.pdf Дата доступу: 26.03.2024.
2. Іовенко, А., Лумедзе, І., Кот С., & Найдіч, О. (2023). Поширення маласезійного дерматиту у тварин різних видів. Аграрний вісник Причорномор'я, (107). <https://doi.org/10.37000/abbsl.2023.107.06>.
3. Маласезійний дерматит дрібних домашніх тварин / Е. Конков, Я. Білек // Ветеринарна практика: науково-практичний журнал для спеціалістів ветеринарної медицини України. 2015. №1. С.18-23.
4. Стоцька О.І.. Моніторинг хвороб шкіри собак в умовах приватної ветеринарної клініки «Альфа-вет», м. Конотоп. Вісник Сумського національного аграрного університету, 2021. Вип. 2(53). С. 3-8.
5. Bond R. Biology, diagnosis and treatment of *Malassezia* dermatitis in dogs and cats. Clinical Consensus Guidelines of the World Association for Veterinary Dermatology. *Vet Dermatol.* 2020; 22. doi:10.1111/vde.12809.
6. Bond, R., Morris, D. O., Guillot, J., Bensignor, E., Robson, D., Mason, K. V., et al. (2020). Biology, diagnosis and treatment of *Malassezia* dermatitis in dogs and cats. clinical consensus guidelines of the world association for veterinary dermatology. *Vet. Dermatol.* 31:75. doi: 10.1111/vde.12834.
7. Jacques Guillot, Ross Bond. *Malassezia*. Yeasts in Veterinary Dermatology: An Updated Overview *Front. Cell. Infect. Microbiol.*, 28 February 2020 Sec. Fungal Pathogenesis, Volume 10 - 2020 <https://doi.org/10.3389/fcimb.2020.00079>.

8. Older, C. E., Diesel, A. B., Lawhon, S. D., Queiroz, C. R. R., Henker, L. C., and Rodrigues Hoffmann, A. (2019). The feline cutaneous and oral microbiota are influenced by breed and environment. *PLoS ONE* 14:e0220463. doi: 10.1371/journal.pone.0220463.
9. Schlemmer, K. B., De Jesus, F. P. K., Loreto, E. S., Farias, J. B., Alves, S. H., Ferreiro, L., et al. (2019). *In vitro* combination of antifungal agents against *Malassezia pachydermatis*. *Med. Mycol.* 57, 324–327. doi: 10.1093/mmy/myy043.